

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Závěrečná zpráva z realizace poradenského programu obce Vřesová Poradenský program 13

**Systém pro komunikaci a zapojování veřejnosti, podpora
participativních aktivit**

Tento materiál vznikl v rámci realizace projektu „Rozvoj systémů pro sociální začleňování“ r. č. projektu CZ.03.02.02/00/22_004/0000366.

Agentura
pro sociální začleňování

ČÁST 1	3
INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN	3
OBDOBÍ REALIZACE	3
ZÁKLADNÍ ÚDAJE O LOKALITĚ	3
ANOTACE PROGRAMU	4
VÝCHODISKA VÝBĚRU PORADENSKÉHO PROGRAMU A ZÁKLADNÍ POPIS PROBLÉMŮ A JEJICH PŘÍČIN, KTERÉ MÁ PROGRAM ZA CÍL ŘEŠIT	5
CÍLE PORADENSKÉHO PROGRAMU	6
PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM REALIZACE	7
POPIS VÝSTUPŮ PROGRAMU	8
POPIS VÝCHOZÍHO STAVU LOKALITY V KONTEXTU PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	9
ČÁST 2	12
PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU	12
.....	14
ČÁST 3	14
VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU	14
VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	14
VYHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ VÝSTUPŮ A CÍLŮ PROGRAMU	15
VYHODNOCENÍ A SHRUTÍ CELKOVÉHO PŘÍNOSU PROGRAMU NA LOKALITU, DLE ZÁVĚREČNÉHO POSOUZENÍ NAPLŇOVÁNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ DANÉHO PROGRAMU	15
DALŠÍ MOŽNÝ PLÁN SPOLUPRÁCE	15
(VOLITELNÉ K VYPLNĚNÍ)	15
SEZNAM ZKRATEK	16

ČÁST 1

INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN

Období realizace

Duben 2023–prosinec 2023

Základní údaje o lokalitě

Obec Vřesová se nachází necelých 6 km od města Chodova a 16 km od města Sokolov. Původní obec zanikla v roce 1958. Nynější obec Vřesová vznikla z domů postavených pro montéry Palivového kombinátu 25. únor Vřesová.

Dnes se na místě původní obce nachází rozsáhlý průmyslový komplex Sokolovské uhelné, právní nástupce, a.s. Po dostavbě kombinátu se tyto domy začaly osidlovat původně zaměstnanci Sokolovské uhelné a pak i dalšími přistěhovalými občany.

V obci jsou čtyři bytové domy vlastněné SUAS, celkem 140 samostatných jednotek, nejčastěji v dispozici 2+1, méně často 3+1.

Naprostá většina jednotek má ubytovací smlouvu a jsou tedy zkolaudovány jako pohotovostní jednotky pro krátkodobé ubytování. V obci je jen 6 nájemních bytů s nájemní smlouvou na dobu neurčitou.

Jedním z problémů Vřesové je polarizace komunity, která se odehrává po mnoha liniích a je umocňovaná stísněným zejména veřejným prostorem. Tato polarizace také narušuje probíhající aktivity v oblasti řešení dluhů a omezuje možnosti obce či dalších aktérů identifikované problémy řešit.

K polarizaci také negativně přispívá absence institucí, špatná socioekonomická situace obyvatel a obrovské problémy, které mnozí z nich v kontextu pandemie covid-19 a hromadného propouštění jsou nuceni řešit.

Anotace programu

Podpora obcím při zapojování marginalizovaných skupin obyvatel do rozhodování územního celku. Příprava a opakovaná realizace veřejných setkání se zapojením marginalizovaných skupin obyvatel do přípravy a realizace měla vést k postupnému vytváření vhodných podmínek pro jejich občanské zapojování do tvorby lokální politiky a realizace aktivit na místní úrovni. Aktivita směřovaly k horizontální i vertikální participaci.

Činnost experta je vykonávána formou poskytování poradenství, metodického vedení a cílených vzdělávacích aktivit, vzdělávání je poskytováno v případě, kdy je prokázána jeho přímá vazba na splnění cílů programu. Konkrétně jsou realizovány tyto činnosti:

- je poskytována podpora při zapojování aktérů do pracovních skupin, jsou definovány jejich možné role s cílem, aby bylo dosaženo zastoupení všech relevantních aktérů v procesu plánování,
- jsou organizována informačně vzdělávací setkání, jejichž prostřednictvím jsou předávány informace o možných nástrojích na podporu a rozvoj prevence rizikového chování,
- je poskytována podpora při nastavování vhodné struktury sběru dat a při její implementaci,
- je poskytována podpora při vyhodnocování a interpretaci dat,
- je poskytována podpora při zapojování osob z CS,
- je zajišťováno propojování aktérů z různých lokalit za účelem přenosu dobré praxe,
- je poskytována podpora a jsou edukováni aktéři v zajišťování předávání informací směrem k CS a směrem ke spolupracujícím aktérům.

Obecným cílem oblasti je podpora zavedení, zkvalitnění, zefektivnění či rozšíření aktivit/ procesů v lokalitě, které jsou cíleně zaměřeny na oblast řešení prevence rizikového chování.

Podpora programu je zároveň navazována na již existující koordinační mechanismy v obci a je provázána se zpracovanými strategickými a koncepčními dokumenty. Poradenským programem je dále podporováno využívání dostupných zdrojů obce k řešení problematiky rizikového chování.

Východiska výběru poradenského programu a základní popis problémů a jejich příčin, které má program za cíl řešit

Obec Vřesovou lze označit za jednoznačně specifickou obec jen tím, že na rozsáhlé většině jejího katastrálního území se nachází těžební společnost Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. a samotná obec je prakticky tvořena čtyřmi panelovými domy a obecním úřadem ležícími na kraji obce. Dle posledních dat Českého statistického úřadu z roku 2021 žije ve Vřesové 409 obyvatel.

Faktická plocha tzv. centra obce, kde se obyvatelé mohou potkávat, je vymezena na nemalý prostor před panelovými domy a úřadem, které lze označit za jediné společné venkovní prostory. Neustálé potkávání malého počtu osob na omezeném prostoru a nemožnost jiného volnočasového využití zapříčiňuje nefunkční sousedské vztahy. Jsou narušené komunitní vazby.

Obyvatelé obce na životě v obci mnohdy neparticipují, v souvislosti se sociálním vyloučením v mnoha oblastech setrvávají v pasivitě a jsou přesvědčeni o tom, že nemohou ovlivnit podmínky, které mají vliv na jejich životní situaci. Současně jsou obyvatelé obce zvyklí na zaopatřovací systém, kdy jsou jim ze strany obce poskytována různá plnění (např. dotované zájezdy, balíčky s pochutinami). Tato pasivita se promítá i do diskuzí o procesech plánování a rozhodování na úrovni vedení obce.

Z těchto důvodů se nynější starosta rozhodl na dlouhodobě nekompaktní atmosféru v obci reagovat výběrem programu, který by skrze participační aktivity stmelující místní komunitu pomohl překlenout neshody zejména mezi minulým a současným vedením obce a jejich příznivců a propojit je za účelem lepší součinnosti v rozvoji obce. Zájmem obecního úřadu je podpora pospolitosti místních občanů, jejich aktivizace a podílení se na životě ve Vřesové. Tyto dlouhodobé snahy tak nasedly na poradenský program Participace (PP13).

Změna vedení obce v 2018 vyvolala spory a rozdělila obec na dva tábory. Nelze však říci, že by toto konfliktní prostředí pociťovali všichni obyvatelé obce. Ti, kteří jsou však politicky aktivní, či mají vazby na politicky aktivní osoby, nazývají nastalý stav v obci za velmi konfliktní. Tato změna osob ve vedení obce byla změnou také v etnické rovině, jelikož část nových představitelů v čele se starostou obce, se identifikují jako Romové. Ačkoliv vedení obce označuje odlišnou etnicitu jako jeden z důvodů napětí ve Vřesové, z výzkumu s obyvateli vyplynulo, že problematiku konfliktů v obci, založenou na etnicitě vnímá spíše vedení obce než samotní obyvatelé. Nelze však říci, že by etnická linka nehrála při změně vedení obce svou roli, dle výzkumu je však spíše podružná.

Z rozhovorů také nelze říci, že by romští obyvatelé volili pouze romského představitele a neromští voliči podporovali výhradně bývalého starostu. Hybatelem v rozhodování o novém starostovi se dle rozhovorů jevila spíše snaha o změny, o nové projekty a aktivity, které chtěl v obci zavést nynější starosta.

Obec jako taková funguje v určitých ohledech v tradičním duchu; migrace obyvatel je nízká, vzájemná informovanost o ostatních obyvatelích je vysoká, informace z jednoho konce obce je velmi rychle známá obyvatelům v posledním domě. Velmi dobře funguje místní úřední vývěska, kde se obyvatelé informují o novinkách.

Pro prosazení žádoucích změn na úrovni místního společenství je zásadní posilovat motivaci a aktivizaci osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených k řešení pociťovaných problémů

přednostně vlastními silami. Pro dosažení lepších výsledků lze předjímat potenciál v dlouhodobě podporovaných komunitně – orientovaných aktivitách, které mohou zásadně přispět k posílení komunity (zejména organizační kapacity, rozvoje lidí a sociálních sítí komunity) a zvýšit motivaci občanů k přebírání větší spoluodpovědnosti za rozvoj jejich vlastních sousedství. Změny bývají patrné ve střednědobém až dlouhodobém časovém horizontu a vyžadují soustavnost a trpělivost, některé dílčí pozitivní změny (např. svépomocné zlepšení fyzického životního prostředí) by však měly být patrné mnohem dříve, aby vyznačovaly cestu a motivovaly k další činnosti samotných obyvatel.

Cíle poradenského programu

I. Dlouhodobé cíle

V rámci poradenského programu byly stanoveny dva hlavní dlouhodobé cíle. První z nich se zaměřuje na vytvoření funkčního systému participačních procesů v obci, který umožní všem skupinám obyvatel aktivně se podílet na tvorbě strategických dokumentů a plánování rozvoje obce. Druhým dlouhodobým cílem je rozšířit možnosti volnočasových aktivit v obci, přičemž klíčovým aspektem je zapojení samotné veřejnosti do celého procesu – od plánování přes realizaci až po vyhodnocení těchto aktivit a komunitních akcí.

- **Cíl 1.** Nastavení participačních procesů v obci tak, aby měly všechny skupiny veřejnosti možnost se zapojit do tvorby strategických materiálů obce týkajících se mj. rozvoje obce.
- **Cíl 2.** Rozšíření možností trávení volného času veřejnosti v obci skrze její aktivní zapojení do plánování, realizace a hodnocení volnočasových aktivit/ komunitních akcí.

II. Krátkodobé (specifické) cíle

Pro dosažení těchto dlouhodobých cílů bylo definováno šest specifických krátkodobých cílů. První tři se váží k participačním procesům, kdy je:

- a) potřebné nejprve vyhodnotit současný stav tvorby strategických dokumentů a implementovat nové participační metody do závazných dokumentů obce.
 - b) Následně provést výzkumné šetření mapující potřeby a názory obyvatel ohledně jejich zapojení do tvorby strategických dokumentů.
 - c) Třetím krokem je uspořádání veřejného setkání s vedením obce, kde budou představeny možnosti zapojení občanů do těchto procesů.
- **Cíl 1.1.** Zhodnocení současných procesů tvorby strategických materiálů a zavedení nových participačních metod do závazných dokumentů obce týkajících se tvorby strategických materiálů.
 - **Cíl 1.2.** Realizace výzkumného šetření nad potřebami a názory obyvatel týkajících se jejich možností do zapojení se do tvorby strategických dokumentů obce.
 - **Cíl 1.3.** Uspořádání veřejného setkání za účasti vedení obce k představení možností zapojení se do tvorby strategických materiálů.

Další tři krátkodobé cíle se vztahují k rozvoji volnočasových aktivit:

- a) nejprve je plánován sběr potřeb různých věkových skupin obyvatel v oblasti trávení volného času.
 - b) Poté následuje zhodnocení současných možností volnočasového vyžití ve Vřesové za účasti veřejnosti.
 - c) Závěrečným cílem je společné plánování nové volnočasové aktivity nebo komunitní akce, na kterém se bude podílet jak veřejnost, tak vedení města. Tyto cíle jsou navrženy tak, aby postupně vytvářely podmínky pro aktivní zapojení občanů do života obce a posilovaly komunitní vazby.
-
- **Cíl 2.1.** Sběr potřeb různých věkových skupin obyvatel týkajících se trávení volného času.
 - **Cíl 2.2.** Zhodnocení dosavadních možností trávení volného času ve Vřesové za přítomnosti veřejnosti.
 - **Cíl 2.3.** Veřejnost společně s vedením města naplánuje novou volnočasovou aktivitu/komunitní akci.

Předpokládaný harmonogram realizace

Pořadí kroků	Popis	Časový rámec	Tým/odpovědnost
1	Definice cílů spolupráce a hlavních aktérů	5/23	ASZ, OÚ Vřesová
2	Výzkumné šetření v obci	7-10/23	ASZ
3	Společné zhodnocení postupů při tvorbě strategických dokumentů v obci	6-9/23	ASZ, OÚ Vřesová
4	Návrh nových procesů tvorby strategických dokumentů a jeho představení veřejnosti	10-12/23	ASZ, OÚ Vřesová
5	Schválení nových postupů při tvorbě strategických dokumentů zastupitelstvem Vřesové.	1-3/24	OÚ Vřesová
6	Plánování, realizace a hodnocení komunitní akce/volnočasové aktivity za přítomnosti veřejnosti.	9/23-5/24	Komunitní pracovník, Vřesová, ASZ
7	Hodnocení spolupráce a stanovených cílů.	6-9/24	ASZ, OÚ Vřesová

Popis výstupů programu

Na základě uzavření poradenského programu s Vřesovou došlo k formulaci vlastního programu a jeho výstupů. Konkrétní popis výstupů je sdílen prostřednictvím bodového shrnutí a podrobnějšího vysvětlení – níže:

1. Měřitelné zlepšení vzájemného soužití obyvatel v obci Vřesová.
2. Participativní akční výzkum týkající se života v obci včetně návrhu vhodných opatření s využitím zdrojů komunity.
3. Plánování a realizace sousedských/ komunitních aktivit včetně akčních plánů společně s cílovou skupinou.
4. Akční plánování se zapojením občanů obce do přípravy, realizace a vyhodnocení.
5. Společenské, kulturní, turistické, sportovní, rodinné akce na podporu komunitního života v obci s aktivním zapojením co největšího počtu obyvatel do přípravy a realizace akcí.
6. Veřejná setkání za účasti zástupců komunit, vedení obce a všech podstatných aktérů.
7. Setkání zaměřená na metodickou, vzdělávací a týmovou podporu. Externí konzultace, semináře a supervize.
8. Zapojení osob z cílové skupiny do identifikace definovaných potřeb členů komunity.

V rámci poradenského programu bylo stanoveno několik klíčových výstupů, které mají být dosaženy do roku 2025. Prvním z nich je měřitelné zlepšení vzájemného soužití obyvatel obce Vřesová.

Souběžně s tím bude v období 2022-2025 probíhat participativní akční výzkum zaměřený na různé aspekty života v obci, včetně kvality života, vzájemného soužití, vytvoření pocitové mapy a zmapování veřejného prostoru a komunitních zdrojů. Na základě tohoto výzkumu samotná komunita navrhne vhodná opatření využívající dostupné zdroje.

Do plánování a realizace sousedských a komunitních aktivit včetně tvorby akčních plánů se zapojí minimálně dvacet občanů obce. V téže časovém horizontu budou vytvořeny a realizovány dva akční plány, na jejichž přípravě, plánování, realizaci a vyhodnocení se budou podílet sami občané.

Od roku 2023 se každoročně uskuteční minimálně dvě komunitní akce různého charakteru – společenské, kulturní, turistické, sportovní nebo akce pro rodiny s dětmi. Tyto aktivity budou organizovány s cílem podpořit komunitní život v obci a zapojit co nejvíce obyvatel do jejich přípravy a realizace.

Pro zajištění kontinuální komunikace mezi všemi zainteresovanými stranami proběhne do roku 2025 minimálně pět veřejných setkání, kterých se zúčastní zástupci komunit, vedení obce a další klíčoví aktéři. Zároveň bude uspořádáno minimálně osm setkání (přibližně jedno za čtyři měsíce) zaměřených na metodickou, vzdělávací a týmovou podporu, která bude poskytována prostřednictvím externích konzultací, seminářů a supervizí. Do procesu identifikace potřeb členů komunity se aktivně zapojí minimálně čtyři osoby.

Popis výchozího stavu lokality v kontextu plnění kritérií sociálního začleňování

Název kritéria: obec dokáže efektivně informovat všechny obyvatele, včetně ohrožených skupin, o chystaných záměrech ve vybraných oblastech

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě (obec)
Obec informuje obyvatele základními komunikačními nástroji – úřední deska, letáky na výlepových plochách, městské listy, webové stránky, a to včetně informací o sociální oblasti, plánech sociálního začleňování.	ČÁSTEČNĚ. Pozvánky na akce jsou vyvěšeny na úřední desce, popř. vylepeny na vchody. Chybí však zápisy ze zastupitelstev o plánech v obci atd.
Obec realizuje akce pro širokou veřejnost, o kterých informuje vhodnými komunikačními nástroji.	ANO. Letáky na vchodech domů. Akcí se většinou nezúčastňuje opoziční část obyvatel.
Obec se schází s dalšími aktéry, plánuje s nimi, jak zacílit informační kampaň, aby se informace dostaly i k ohroženým skupinám obyvatel.	ČÁSTEČNĚ. Jedná se spíše o plánování aktivit pro veřejnost než zaměření se na informovanost.
Obec má specializovanou pozici, která se věnuje informování obyvatel, využívá moderní technologie pro informování lidí se znevýhodněním anebo postižením.	NE.
Obec plánuje a realizuje akce tak, aby byly dostupné všem obyvatelům, vč. ohrožených skupin a obyvatel s postižením.	ANO. Vzhledem k velikosti obce a značné části veřejnosti ohrožené soc. vyloučením to není příliš náročné.
Všechny skupiny obyvatel jsou informovány o připravovaných akcích, jednáních a setkání a to nástroji, které jsou pro ně vyhovující.	NE.

Název kritéria: Dotazování a podpora propojování znevýhodněných skupin obyvatel (převažuje horizontální participace mezi členy znevýhodněných skupin obyvatel)

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě (obec)
Obec realizuje základní dotazníková šetření, ankety k daným tématům, kde se lidé mohou vyjádřit k záměrům obce.	NE.
Obec má stanovené místo, kam mohou obyvatelé zasílat dotazy a připomínky.	NE.
Obec organizuje s místními partnery setkání, na kterých zpracovává analýzu klíčových aktérů pro dané téma. Ty pak osloví s možností dané téma připomínkovat.	NE.
Obec pravidelně organizuje setkání s občany, kam mohou obyvatelé přinášet své podněty, připomínky, dotazy.	NE.
Obec s podporou dalších partnerů v obci plánuje veřejná setkání se zástupci znevýhodněných skupin obyvatel za účelem konzultace projektů/opatření, kde dá lidem prostor pro dotazy a připraví se na jejich zodpovězení.	NE.
Obec má zpracovaný Plán spolupráce s partnery včetně členů znevýhodněných skupin.	NE.

Obec nebo partneři realizují akce pro veřejnost, na kterých obec aktivně sbírá podněty od veřejnosti k aktuálním tématům.	NE
Obec má ve struktuře samosprávy definované konkrétní pozice odpovědné za participaci s jasně vymezenou pracovní náplní a rozsahem činnosti (koordinátor participace).	NE
Obec s podporou partnerů plánuje akce s cílem zapojení znevýhodněných skupin obyvatel do přípravy a realizace: a) společenských, sportovních či kulturních akcí, b) obecních projektů/programů zaměřených na sociální začleňování, c) strategického dokumentu obce.	NE
Obec plánuje a realizuje akce se zapojením znevýhodněných skupin obyvatel dle schváleného Plánu spolupráce.	NE
Koordinátor participace na obci společně s koordinační skupinou místních partnerů má vypracované schéma pro vyhodnocení účasti znevýhodněných skupin občanů na místní samosprávě.	NE
V obci probíhá aktivní vyhledávání zástupců znevýhodněných skupin obyvatel a jsou vytvořeny formální postupy pro jejich zapojení do struktury samosprávy obce (Plán spolupráce, pracovní skupiny, výbory, komise, organizační struktura LP/KPSS apod.).	NE
Obec s podporou dalších aktérů a znevýhodněných obyvatel naplánuje zapojení znevýhodněných skupin obyvatel do struktury samosprávy obce.	NE
Obec aktivně připravuje projektové záměry a obecně závazné vyhlášky se zapojením veřejnosti vč. znevýhodněných skupin obyvatel	NE
Obec aktivně zapojuje veřejnost vč. znevýhodněných skupin do realizace a vyhodnocení obecních projektů	NE
Obec aktivně zapojuje veřejnost vč. znevýhodněných skupin do přípravy a vyhodnocení strategických dokumentů obce	NE
Obec s podporou partnerů aktivně zjišťuje potřeby znevýhodněných skupin obyvatel.	NE
Obec podporuje nezávislé komunitní zájmy i v závislosti na potřebách znevýhodněných skupin.	NE
Obec je regionálně zapojena a propojuje téma participace znevýhodněných skupin obyvatel v rámci spolupráce s Místní agendou 21, Národní sítí zdravých měst a/nebo místní akční skupinou.	NE
V obci jsou k dispozici zdroje dostupné pro neformální skupiny obyvatel, např. dotace, participativní rozpočet, komunitní nadace nebo "nízkoprahový" peněžní fond obce pro realizaci komunitních mikrograntů propojujících znevýhodněné skupiny obyvatel a ostatní veřejnosti	NE
Obec se aktivně podílí na anebo podporuje realizaci komunitních akcí.	ČÁSTEČNĚ. Probíhají komunitní akce většinou volnočasového charakteru. Tyto akce však organizuje pouze vedení

	obce a žádným způsobem neaktivizuje občany pro zapojení se do příprav. Obyvatelé tak zůstávají v pasivní roli příjemce komunitních akcí.
Obec reflektuje dostatečnost, adekvátnost a způsob podpory komunitních aktivit (finanční, materiální, nemateriální, personální i morální povahy) a vyhodnocuje dlouhodobé přínosy participace znevýhodněných skupin obyvatel.	NE
obec nebo partneři realizují akce pro veřejnost, na kterých obec aktivně sbírá podněty od veřejnosti k aktuálním tématům.	NE

ČÁST 2

PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU

Období	Název a typ realizovaných aktivit	Uveďte vazbu aktivity na plnění cíle či kritéria (číslo cíle či kritéria)	Stručný popis aktivity a jejího přínosu. Je-li to relevantní, uveďte konkrétní výstupy, či výsledky aktivity
květen 2023 až červenec 2023	Pracovní skupina/lokální partnerství	Cíle 1.; 1.1.; cíl 2.	Představení PP, teoretické ukotvení participace, výběr základních témat PP ze strany zastupitelstva a partnerů ve Vřesové.
	Veřejné setkání	Cíle 2.2., 2.3.	Zhodnocení situace ve Vřesové z pohledu veřejnosti, představení PP, sběr potřeb, plánování dalšího postupu.
	Pracovní skupina	Cíl 1.; cíl 2.2.	Schůzka se zástupci „opozice“ k hledání shody na cílech PP tak, aby motivovaly zapojení všech skupin obyvatel. Schválení zaměření se transparentnost procesů v obci.
Komentář experta: Během sledovaného období proběhly úvodní pracovní skupiny za přítomnosti partnerů a vedení města. Skrze participativní techniky byly na PS nalezeny hlavní problémy v dané oblasti. Podařilo se definovat jejich příčiny a důležité aktéry, kteří by měli být do řešení témat zapojeni. Expert následně díky podkladům z PS vypracoval cíle spolupráce, které město schválilo spolu se vstupní zprávou. Garanci PP převzal od starosty místostarosta obce. Kontext obce je náročný, ale podařilo se verifikovat cíle PP jak vedením obce, tak „opozicí“, která obec vedla minulá volební období.			
srpen 2023 až říjen 2023	Pracovní schůzka	Cíl 1., cíl 2.	Pracovní schůzka LK a EX a metodičky k domluvení návazných kroků k plnění dohodnutých cílů PP.
	Pracovní schůzka	Cíl 1., cíl 2.	Pracovní schůzka s projektovým manažerem projektu Komunita Vřesová. Dohoda na technice worldcafé pro veřejnost v listopadu.

Komentář experta:

Během sledovaného období bylo stěžejním úkolem jasně vykomunikovat další kroky, které povedou k úspěšnému naplnění PP – jednalo se hlavně o aktivizaci obyvatel skrze přenesení odpovědnosti na ně samotné, vytvoření transparentního mikro dotačního systému, ze kterého by mohli obyvatelé čerpat finance na různé svépomocné/komunitní akce nebo životní události.

Vzhledem k začátku OPZ+ projektu Komunita Vřesová bylo také zapotřebí vyjasnit cíle PP a projektu tak, aby se vzájemně doplňovaly a nikoli se dublovaly nebo šly proti sobě.

Vývoj v tomto období byl turbulentní – jednalo se hlavně o nepředvídatelné kroky ze strany vedení obce.

Spolupráci s obcí ukončila nezisková organizace Tady a teď a vedoucí pracovnice projektu Změna pí. Grosserová.

Do území je směřováno hodně kapacit v dalších oblastech – bydlení, sociální podnikání, SZÚ, bez dalších návazných konkrétních kroků vedení obce.

listopad 2023 až leden 2024	Veřejné setkání	Cíl 2.1., cíl 2.2.	Veřejné setkání s veřejností nad tématem ne/možnosti trávení volného času v obci. Výstupy předány vedení obce.
	Pracovní schůzka	Cíl 1., cíl.2.	Online schůzka ke zhodnocení dosavadní spolupráce v rámci PP a otevření kritických situací ve spolupráci a domluva na další aktivní spolupráci.
	Konference	Cíl 1.	Účast místostarosty a zastupitele na Konferenci ASZ: Sociální začleňování v Česku: Co funguje a co se musí změnit.

Komentář experta:

Na začátku listopadu byla přes garanta PP sdělena informace, že si starosta obce nepřejí, aby byla řešena směrnice, která by zakotvila transparentní přidělování městských financí občanům.

Dále byla ASZ informována, že město nebude zveřejňovat zápisy ze zastupitelstva na webu města.

Tento přístup se po několika schůzkách změnil na zájem o vytvoření směrnice, která by nová pravidla upravovala.

Expert začal shromažďovat podklady pro vytvoření směrnice, načež byla na začátku roku 2024 skrze SMS lokálnímu konzultantovi sdělena informace o ukončení spolupráce s ASZ.

Před ukončením spolupráce proběhlo veřejné setkání facilitované expertem za účelem zjištění potřebnosti dětské skupiny (jejíž podporu nabízely dotační programy, které byly představeny starostovi i garantovi PP) a dále zjištění potřeb a zdrojů v oblasti trávení volného času dětí, mládeže i dospělých.

Výstupy byly předány vedení obce, která záměr dětské skupiny zavrhl s argumentací nedostatku prostor v obci.

ČÁST 3

VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU

Vyhodnocení plnění kritérií sociálního začleňování

Během realizace poradenského programu se podařilo zrealizovat aktivity vedoucí k naplnění několika kritérií sociálního začleňování. Bohužel vzhledem k ukončení spolupráce není možné vyhodnotit, zdali jsou tato kritéria naplňována i po předčasném uzavření PP. Níže jsou vybrána ta kritéria, která zaznamenalo posun během realizace PP.

Kritérium	Název ukazatele	Vyhodnocení závěrečného posunu v lokalitě
Dotazování a podpora propojování znevýhodněných skupin obyvatel (převažuje horizontální participace mezi členy znevýhodněných skupin obyvatel)	Obec pravidelně organizuje setkání s občany, kam mohou obyvatelé přinášet své podněty, připomínky, dotazy.	Během PP proběhla 2 veřejná setkání + setkání s opozicí. Ze všech schůzek jsou vytvořeny zápisy.
	Obec s podporou dalších partnerů v obci plánuje veřejná setkání se zástupci znevýhodněných skupin obyvatel za účelem konzultace projektů/opatření, kde dá lidem prostor pro dotazy a připraví se na jejich zodpovězení.	Během PP proběhlo veřejné setkání k možnosti zřízení dětské skupiny ve Vřesové. Podklady ze setkání byly předány vedení obce.
Společné rozhodování, propojování znevýhodněných skupin obyvatel a ostatní veřejnosti (převažuje rovný přístup a vyrovnávání vertikální a horizontální participace)	Obec s podporou partnerů plánuje akce s cílem zapojení znevýhodněných skupin obyvatel do přípravy a realizace: a) společenských, sportovních či kulturních akcí b) obecních projektů/programů zaměřených na sociální začleňování c) strategického dokumentu obce	Během PP proběhlo veřejné setkání s cílem zmapování pohledu obyvatel na současnou situaci ve Vřesové. V druhé části veřejného setkání se obyvatelé zamýšleli nad možností svépomocné organizace akce, která ve Vřesové chybí a mohla by obyvatelům přinést možnost se potkat na jiné akci než té organizované obcí. Na setkání byl zvolen nohejbalový turnaj, mezi obyvateli se našli organizátoři, byly domluveny následné kroky (zřízení FB skupiny k domluvě dalšího postupu). Bohužel i přes motivaci LK a podporu experta se organizátoři rozhodli akci neuspořádat.

Vyhodnocení naplnění výstupů a cílů programu

Vzhledem k častým změnám v prioritách obce a s tím spojeným průtahům se nepodařilo zcela naplnit všechny cíle stanovené ve vstupní zprávě PP.

I přes předčasné ukončení spolupráce se podařilo naplnit 2 cíle, a to: cíl 1.2. Realizace výzkumného šetření nad potřebami a názory obyvatel týkajících se jejich možností do zapojení se do tvorby strategických dokumentů obce a cíl 2.2. Zhodnocení dosavadních možností trávení volného času ve Vřesové za přítomnosti veřejnosti.

Vyhodnocení a shrnutí celkového přínosu programu na lokalitu, dle závěrečného posouzení naplňování kritérií sociálního začleňování daného programu

Poradenský program participace byl vhodně zvolen pro danou lokalitu. A to hlavně z důvodu neaktivních obyvatel, kteří jsou ze strany obce zahrnováni nejrůznějšími benefity, žádný z nich však nemotivuje pro zvýšení své vlastní aktivity ve prospěch obce. Při hlubším vhledu do procesů ve vedení obce se ukázalo, že většina z nich je netransparentní a není konkrétně zacílena.

Do dané lokality byly dlouhodobě směřovány kapacity nejrůznějších odborníků jak z řad ASZ, tak dalších aktérů. Většina z nich však zůstala v podobě návrhů opatření, které se vedení obce rozhodlo nerealizovat.

S ohledem na fakt, že nástroje participace a aktivizace obyvatel jsou dlouhodobého charakteru, je nemožné vyhodnotit, jestli poradenský program v obci zanechá nějaké dlouhodobé stopy.

Další možný plán spolupráce (volitelné k vyplnění)

Nerelevantní z důvodu ukončení spolupráce dohodou obou stran.

Seznam zkratk

ASZ/ AGENTURA – Agentura pro sociální začleňování/ Odbor pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj

a.s. – akciová společnost

EX – expert

FB – FaceBook

LK – lokální konzultant

OÚ – obecní úřad

OPZ+ – Operační program zaměstnanost

PP – poradenský program

PS – pracovní skupina

SZÚ – státní zdravotnický ústav